

Sygn. akt VIRCa 268/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska (spr.)

Sędziowie: SO Ewa Błesińska

SO Jolanta Biernat-Kalinowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej O. J.** reprezentowanej przez matkę A. J.

przeciwko **R. J.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 czerwca 2013 roku

sygn. akt III RC 278/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób tylko, że obniża zasądzone tam alimenty do kwoty po 800 zł (osiemset złotych);

II. w pozostałej części postępowanie apelacyjne umarza;

III. koszty procesu za instancję odwoławczą wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 268/13

UZASADNIENIE

Małoletnia powódka O. J. reprezentowana przez matkę A. J. wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych na jej rzecz od jej ojca – pozwanego R. J. z kwoty po 700 zł miesięcznie do kwoty po 1200 zł miesięcznie. Zażądała również zasądzenia do pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że aktualne alimenty na jej utrzymanie ustalone zostały 7 lutego 2011 roku w sprawie III RC 826/10 w wysokości 700 zł miesięcznie. Podała, że od tamtego czasu wzrosły jej potrzeby w zakresie wydatków na rozwijanie zainteresowań, edukację. Wskazała, że zwiększyły się także standardowe koszty utrzymania

Pozwany R. J. w odpowiedzi wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Zanegował twierdzenia powódki o wzroście kosztów jej utrzymania. Podniósł, że katalog wydatków na jej utrzymanie zmniejszył

się o opłatę za naukę tańca, wydatki na leczenie i dietę. W konsekwencji stwierdził, że koszty jej utrzymania ograniczyły się. Podkreślił również, że kontaktuje się z córką systematycznie. Wskazał, iż zabiera ją na konie, do kina, na wczasy. W czasie spotkań z nim i jego rodziną małoletnia otrzymuje jeszcze dodatkowe sumy pieniędzy. Podał, że sam utrzymuje żonę, która spłaca zadłużenie i przekazuje alimenty na rzecz syna. Przyznał wzrost swojego wynagrodzenia, jednak podał, że wynosi ono 240 zł netto.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z 27 czerwca 2013r. zasądził od pozwanego R. J. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniej powódki O. J. kwotę po 900 zł miesięcznie płatną do rąk matki A. J. do dnia 10 każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 czerwca 2013 r., w miejsce alimentów w kwocie po 700 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie dnia 7 lutego 2011 roku w sprawie III RC 826/10, oddalił powództwo w pozostałej części.

Sąd Rejonowy uzasadnił rozstrzygnięcie ustaleniem zmiany w sytuacji powódki i pozwanego. Ustalił, że małżeństwo rodziców małoletniej zostało rozwiązane przez rozwód w 2006 roku. Małoletnia zamieszkuje z matką, która otrzymuje na jej utrzymanie od pozwanego alimenty w wysokości 700 zł miesięcznie które ustalone zostały wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 7 lutego 2011 roku w sprawie III RC 826/10.

Sąd ustalił, że w czasie orzekania o alimentach w 2011r. małoletnia powódka O. J. zamieszkiwała jedynie z matką, która opłacała czynsz za mieszkanie 488,47 zł miesięcznie, 70 zł za wodę, 100 zł za telefony, 60 zł za prąd, 17 zł za RTV, nadto jej wydatki obejmowały koszt dojazdu do pracy do O., zaś bilet miesięczny kosztował ok. 180 zł. Sąd dostrzegł, że małoletnia chodziła na zajęcia taneczne – opłata za te zajęcia wynosiła 65 zł miesięcznie. Uczęszczała na lekcje angielskiego, których miesięczny koszt wynosił średnio 80 zł - po 20 zł za 1 godzinę. Uczęszczała też na jazdę konną, opłacając 30 zł za godzinę jazdy. Raz w miesiącu matka małoletniej powódki zabierała ją na basen, przy czym koszt wyjazdu to 50 zł. A. J. uiszczała też składki w szkole po 5 zł miesięcznie – powódka chodziła do klasy sportowej. Wyjeżdżała na zawody – koszty z tym związane wynosiły około 200 zł jednorazowo. Małoletnia miała nadwagę – była na diecie. Miała skoliozę i anemię. Przyjmowała leki za 30 zł miesięcznie. Matka małoletniej zarabiała wówczas około 1400 zł netto miesięcznie, przy czym była to kwota po potrąceniach dokonywanych po 100 zł miesięcznie na poczet spłaty pożyczki, 70 zł na poczet dodatkowego ubezpieczenia i 40 zł składki do kasy zapomogowo pożyczkowej.

Pozwany natomiast w tamtym czasie zamieszkiwał z żoną, która pracowała na ½ etatu zarabiając około 600 zł miesięcznie, przy czym płaciła 300 zł alimentów na swojego syna. Wynagrodzenie pozwanego wynosiło 3640 zł miesięcznie. Ponadto otrzymywał on dodatki do wynagrodzenia. Ponościł natomiast miesięcznie następujące opłaty: czynsz – 22,26 zł, ogrzewanie – 280 zł, energia elektryczna - 100 zł, gaz -40 zł, woda i ścieki - 90 zł, RTV i radio - 47 zł, telefon - 80 zł, wywóz śmieci - 23 zł, opłata za przelew alimentów 10 zł. Ponadto pozwany opłacał miesięcznie 120,87 zł z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia resortowego. Poza tym pozwany spłacał kredyt za remont mieszkania po 780 zł miesięcznie. Kredyt ten zaciągnięty został w 2008r.

Pozwany chorował na nadciśnienie – przyjmował leki, których miesięczny koszt to około 60 zł. Utrzymywał regularny kontakt z córką przekazywał jej prezenty okolicznościowe.

Sąd Rejonowy ustalił również, że aktualnie powódka zamieszkuje z matką. Kontynuuje naukę języka angielskiego, jeździ na basen, korzysta z korepetycji z matematyki, jeździ konno. Jest uczennicą klasy sportowej. Jeździ na turnieje, zawody, obozy sportowe. Jest zdrowa i rozwija się prawidłowo.

Sąd I-szej instancji dostrzegł również, że matka powódki uzyskuje dochód w wysokości około 1570 zł netto miesięcznie, opłaca ubezpieczenie i spłaca pożyczkę w wysokości 100 zł. Otrzymuje dodatki do wynagrodzenia w postaci dodatkowej pensji, świadczenia urlopowego w wysokości 519 zł netto, nagrody w wysokości 1851,75 zł netto i dofinansowania z funduszu socjalnego w wysokości 271 zł netto.

Sąd Rejonowy badał również sytuację pozwanego przyjmując, że nadal mieszka z żoną. Pozwany zarabia średnio miesięcznie około 3960 zł netto, otrzymuje dodatki do wynagrodzenia, które w czerwcu 2013 roku wyniosły około 9400 zł. Żona pozwanego choruje, pracuje na pół etatu i zarabia 600 zł. Płaci po 380 zł alimentów. Pozwany ponosi

koszt utrzymania mieszkania - 50 zł miesięcznie, spłaca raty za remont garażu po 200 zł, płaci za prąd 128 zł, za gaz 52 zł, za wodę i ścieki 150 zł, za telewizję 73 zł, za telefon 91,88 zł, za wywóz śmieci 22,50 zł. Opłaca ubezpieczenie po 130 zł miesięcznie, w tym też jest ubezpieczenie powódki z tytułu nieszczęśliwych wypadków. Leczy się nadal na nadciśnienie i z tego tytułu ponosi koszt 62 zł miesięcznie. Wydaje na opał średnio 300 zł miesięcznie.

W grudniu małoletnia powódka otrzymała od rodziny pozwanego około 520 zł.

Pozwany obecnie dojeżdża do pracy około 20 km. Dokłada do kosztów dojazdu ok. 100 zł.

Pozwany i matka małoletniej powódki nie utrzymują kontaktów. Pozwany spotyka się z powódką średnio dwa razy w miesiącu.

Sąd Rejonowy uznał za okoliczność determinującą rozstrzygnięcie zmianę stosunków stanowiącą zgodnie z art. 138 k.r.o. podstawę do zmiany orzeczenia o alimentach. Uznał bowiem, że porównanie stanu z 2011r. i aktualnego, prowadzi do wniosku o zwiększeniu się potrzeb małoletniej, a także możliwości finansowych pozwanego. Sąd podał, że dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego z uwzględnieniem doświadczenia życiowego, które w niniejszej sprawie miało istotne znaczenie. Uznał w konsekwencji, że dwuletni upływ czasu dzielący orzeczenie o ustaleniu alimentów na poziomie 700 zł i aktualnie rozważanej wysokości świadczeń stanowi istotny czynnik potwierdzający stanowisko powódki. Zmiana jej sytuacji obejmuje, według Sądu Rejonowego, zintensyfikowanie jej zainteresowań, a także zwiększenie się potrzeb edukacyjnych. Za wykazane Sąd Rejonowy uznał uczestniczenie powódki w zajęciach sportowych, a także korzystanie ze wsparcia edukacyjnego dodatkowo płatnego. Sąd uznał, że wyeliminowanie problemów zdrowotnych powódki jest znaczące, niemniej nie powoduje, że koszty utrzymania powódki ostatecznie zmniejszyły się.

Sąd Rejonowy za wykazane uznał również, że pozwany uzyskuje dochód wyższy niż w 2011r., nie jest nadto obciążony koniecznością spłaty zobowiązań. W konsekwencji przyjął, że sytuacja pozwanego uległa poprawie. Dostrzegł również ograniczony udział pozwanego w życiu powódki.

Sąd uznał, że adekwatne do zmian w sytuacji powódki i pozwanego, a także do potrzeb powódki i możliwości zarobkowych pozwanego, będzie ustalenie alimentów od pozwanego na rzecz powódki na poziomie 900 zł miesięcznie.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył pozwany kwestionując ustalenie zwiększenia się potrzeb powódki, a także brak wykazania, że alimenty na dotychczasowym poziomie nie zabezpieczą potrzeb małoletniej.

Uzasadnił swoje stanowisko podając, że ustalone przez Sąd Rejonowy alimenty finansują z nadwyżką koszt utrzymania powódki, stanowią ostatecznie dodatkowy dochód jej matki, podczas gdy utrzymanie dziecka jest obowiązkiem obojga rodziców. Przedstawił swoją ocenę analizy materiału dowodowego dostrzegając odmienne kryteria oceny stosowane wobec niego i wobec matki powódki. Zadeklarował zamiar uczestniczenia w życiu córki, jednocześnie podkreślił sprzeciw jej matki w tym. Wyeksponował konieczność sądowego ustalenia kontaktów z córką, albowiem jej matka nie wyrażała zgody na spotkania. Uznał więc, że jego ograniczony udział w życiu dziecka nie wynika z jego złej woli, a jedynie z postawy matki powódki.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się częściowo zasadna.

Sąd Rejonowy wyczerpująco i wszechstronnie przeanalizował zmiany w sytuacji powódki i pozwanego słusznie ustalając zaistnienie podstaw do korekty dotychczas obowiązującego rozstrzygnięcia. Ustalił precyzyjnie sytuację zarówno powódki, jak i pozwanego, a także matki powódki. W tym zakresie Sąd odwoławczy nie dostrzegł podstaw do ingerencji w rozstrzygnięcie, niemniej dostrzegł brak w zakresie ustalenia usprawiedliwionych potrzeb powódki i wiążących się z tym wydatków.

Nie budzi więc wątpliwości fakt, co nie było również kwestionowane przez pozwanego, że doszło do zmiany stosunków od czasu rozstrzygnięcia o alimentach. Problematyczny był w niniejszym postępowaniu zakres zmian mających wpływ na ustalenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powódki. Pozwany bowiem potwierdził konieczność korzystania przez powódkę z okularów korekcyjnych, a także pośrednio również uczestniczenie w zajęciach dodatkowych. Rozpoznał córkę na zdjęciu drużyny emocjonalnie negując jej udział w zajęciach sportowych. W świetle więc zgromadzonego materiału dowodowego skonfrontować należało okoliczności dotyczące wydatków zwiększonych na potrzeby edukacyjne, zajęcia dodatkowe, rozwijanie zainteresowań i zmniejszonych na ochronę zdrowia i wyeliminowanie z katalogu zajęć dodatkowych nauki tańca. Ostateczny wynik, według Sądu odwoławczego, wskazuje, że wydatki na zabezpieczenie potrzeb powódki wzrosły.

Sąd podzielił również ustalenia Sądu Rejonowego o zwiększonych dochodach pozwanego i obniżonych jego wydatkach. Pozwany uzyskuje wyższe niż w 2011r. wynagrodzenie, zaś z katalogu jego wydatków wyeliminowany został koszt spłaty kredytu.

Polaryzacja tych okoliczności słusznie doprowadziła Sąd I instancji do wniosku, że nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. uzasadniająca dokonanie korekty prawomocnego rozstrzygnięcia o alimentach.

Analizując natomiast wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powódki Sąd odwoławczy uznał, że rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego wykroczyło poza granice adekwatności do potrzeb powódki i możliwości zarobkowych pozwanego stanowiące zgodnie z art. 135§1 k.r.o. granice obowiązku alimentacyjnego. Jednocześnie słusznie zanegował pozwany interpretowanie ograniczonego jego udziału w życiu dziecka jako przesłanki pejoratywnie oddziałującej na jego sytuację. Pozwany przekonująco zadeklarował zamiar uczestniczenia w życiu córki i wyjaśnił przyczyny zaniechania dokonywania zakupów na rzecz córki.

W ocenie Sądu Okręgowego zabezpieczenie usprawiedliwionych potrzeb powódki wymaga wydatkowania kwoty około 900 zł miesięcznie. Powódka nie korzysta bowiem z ponadstandardowego poziomu życia, zaś kwota ta uwzględnia dodatkowe wydatki na realizację zainteresowań sportowych. Powódka wymaga standardowych wydatków na wyżywienie, ochronę zdrowia, edukację. Koszt jej utrzymania zwiększony jest o wydatki wynikające z jej aktywności sportowej. Nie sposób jednak przyjąć, że na utrzymanie powódki wydatkowana jest kwota wyższa niż 900 zł miesięcznie. Sąd odwoławczy przyjął więc, że usprawiedliwione potrzeby córki zostaną zabezpieczone w sytuacji, gdy pozwany przekaże na jej utrzymanie tytułem alimentów kwotę 800 zł miesięcznie. Pozwany taką wysokość alimentów zaakceptował i w ocenie Sądu, jego stanowisko jest słuszne. Alimenty przekazywane przez pozwanego na utrzymanie córki stanowią niemalże pełne sfinansowanie wydatków na jej utrzymanie. Takie obciążenie pozwanego wydatkami na utrzymanie córki uzasadnione jest w znacznej mierze dysproporcją w zarobkach pozwanego i matki powódki. Nie sposób jednak zobowiązać pozwanego do przekazywania na utrzymanie córki kwoty wyższej. Stanowiłoby to przerzucenie na niego pełnego obowiązku finansowania kosztów utrzymania dziecka, podczas gdy do zabezpieczenia również finansowych potrzeb powódki zobowiązana jest także jej matka. Pozwany nadto deklaruje zamiar alimentowania potrzeb córki również poprzez samodzielnie dokonywanie zakupów na jej rzecz w celu zintensyfikowania więzi z córką i uczestniczenia w jej życiu w większym zakresie niż dotychczas. Postawa taka jest słuszna i zgodna z dobrem dziecka.

W konsekwencji Sąd uznając częściową słuszność apelacji na podstawie art. 138 k.r.o., art. 133§1 k.r.o. i art. 135§1 i 2 k.r.o. oraz art. 386§1 k.p.c. dokonał korekty zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie alimentów od pozwanego do kwoty przez niego zaakceptowanej, tj. do 800 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd na podstawie art. 391§2 k.p.c. w zw. z art. 378§1 k.p.c. postępowanie apelacyjne umorzył. Pozwany bowiem skorygował żądanie apelacji, a tym samym zakres zaskarżenia wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.